

Cityringen, stationsforpladser, baggrund og proces

4. marts 2011

1. Baggrund

Borgerrepræsentationen og Teknik- og Miljøudvalget (Tidligere Bygge- og Teknikudvalget) har helt tilbage fra Cityringsprojektets konkretiseringsfase og før Borgerrepræsentationens tiltrædelse af principaftalen om Cityringen i december 2005 behandlet en række indstillinger om de fremtidige stationsforpladser. I de tidlige projektfaser havde Teknik- og Miljøforvaltningen fokus på at få udviklet programmer for de fremtidige byrum, således at stationernes (og hermed trapper, elevatorer m.v.) endelige placering kunne vurderes i forhold til brugen af de fremtidige byrum.

I nedenstående skema er der oplistet de TMU/BR dagsordenspunkter der vedrører byrum og tilkøb i tilknytning hertil.

Skema 1: Tidligere politiske behandlinger af tilkøb til Cityringen

BR/TMU behandling	Indhold i indstillingerne
BTU 8. juni 2005	Drøftelse af byrumsudformning på stationsforpladserne.
BR 15. december 2005	Godkendelse af principaftale om Cityringen og vej til Nordhavn
BR 31. august 2006	Bevilling (2,5 mio. kr.) til udarbejdelse af byrumsprogrammer for metroforpladserne
TMU 24. oktober 2007	Drøftelse af udkast til byrumsprogram + stationsplacering på Rådhuspladsen og Kgs. Nytorv.
BR 21. februar 2008	Godkender byrumsprogram, bevilling til "Metrotilkøb" på 51,8 mio. kr.
TMU 3. september 2008	Byrumsprogrammerne er blevet revideret i forbindelse med udviklingen af dispositionsforslaget for metrostationerne. Teknik- og Miljøudvalget blev orienteret om dette.
BR 10. juni 2009	Tilkøb til metroen. Borgerrepræsentationens beslutning den 10. juni 2009: Indstillingen blev godkendt uden afstemning. Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten ønskede at videreføre følgende protokolbemærkning fra udvalgsbehandlingen: "Partierne ser frem til Cityringen, men det er afgørende for københavnernes opbakning til metroprojektet, at der etableres smukke og funktionelle byrum omkring de kommende stationer. Med nærværende indstilling reduceres midlerne til byrumstilkøb fra 22,9 mio. kr. til 7 mio. kr. Forvaltningerne har tidligere vurderet, at det reelle

	behov til byrumstilkøb ligger i størrelsesordenen 30 mio. kr. Partierne vil på den baggrund opfordre til, at Cityringens byrumstilkøb indarbejdes i budget 2010 og årene frem."
TMU 22. marts 2010	Forslag til udvikling og finansiering af helhedsorienterende byrum i forbindelse med etablering af Cityringens metroforpladser
BR 27. januar 2011	Tilkøb af 2 permanente krydsombygninger i forbindelse med den midlertidige trafikafvikling I anlægsperioden

Med Folketingets godkendelse af Lov om en Cityring den 1. juni 2007 og med den tilhørende bekendtgørelse nr. 588 af 7. juni 2007 ("Bekendtgørelse om placering og udformning af stationer og skakte m.m.") er det bl.a. fastlagt, at forpladserne som udgangspunkt omfatter retablering af overfladen og de tilpasninger af overfladen, der er nødvendiggjort af indpasningen af tunnelstationerne og skaktenes overfladeelementer. I bekendtgørelsen hedder det videre: *"Tilpasningerne omfatter kun nærområdet omkring stationernes og skaktenes konstruktioner, typisk ud i en afstand af 10 - 20 meter fra disse kaldet forpladsområdet"*. Vedr. placering af de mange cykelstativer hedder det videre: *"Hvor det ikke er muligt at anbringe det fornødne antal cykelstativer inden for en stations forpladsområde, bekoster Cityringprojektet levering og opsætning af det overskydende antal cykelstativer på færdige fortovs- eller pladsarealer, der anvises af kommunen"*.

Foranlediget af bl.a. arbejdet med byrumsprogrammerne blev der indarbejdet følgende i budgetaftale 2007: *"I forlængelse af aftale med staten om en cityring er parterne enige om i 2009 at afsætte 100 mio. kr. til stationsforpladser og tilkøb vedrørende cityringen,"*. Med udgangspunkt i ovenstående budgetaftale godkendte Borgerrepræsentationen den 21. februar 2008 (BR 89/08) byrumsprogrammerne for metroforpladserne samt et tilkøb på 51, 8 mio. kr. til "metrotilkøb"

Tilkøbene til metroforpladserne er delt op i "metrotilkøb", som vedrører ændringer i selve tunnelstationen (flytning af trapper elevatorer samt sænkning af stationsbokse, så der kan vokse store træer ovenpå) og "byrumstilkøb" der vedrører bus/togskifte, cykelparkering og arealer med mulighed for byliv.

I nedenstående skema er oplistet de udvalgs- og BR-behandlinger af tilkøb i relation til Cityringen:

Skema 2:Cityringen, "tilkøb" i tidligere indstillinger

Indstilling	Metrotilkøb	Byrumstilkøb	Andet	Midler
TMU 24.10.2007. Stationsplaceringer og byrum	50 mio. anslået	50 mio. anslået	Erhvervelse af ”Basargrund”	100 mio. reserveret budget 2009
BR 21.02.2008. Byrumsprogrammer og tilkøb	51.8 mio. bevilget	34 mio. anslået	25 mio. Basargrunden anslået	100 mio. reserveret budget 2009
Budgetaftale 2009	51.8 mio. annulleret			Der skal gennemføres fornyet udredningsarbejde
BR 19.06.2009 Tilkøb til metroen	44.8 mio. bevilget	30 mio. anslået		Resterer 7 mio. til tilkøb i 2013
BR 29.04.2010 Grundlag for evt. byrumstilkøb		28 mio. anslået		Resterer 7 mio. i 2013
BR 20.01.2011 Tilkøb trafikomlægninger			4,6 mio. bevilget til trafikomlægninger	Resterer 2.4 mio. i 2013
Nærværende indstilling		35 mio. overslag (incl 20 % usikkerhedstillæg)	25 mio. til øvrige tilpasninger (incl 20 % usikkerhedstillæg)	Resterende 2.4 mio. anbefales til trafiktilpasninger m.v.

I forbindelse med budgetaftale 2009 blev ovenstående ”metrotilkøb” på 51,8 mio. kr. annulleret og samtidig blev det besluttet, at man med udgangspunkt i Metroselskabets revidere dispositionsforslag af 30. september 2008 iværksætter et udredningsarbejde til belysning af investeringsbehovet. Den 10. juni 2009 tiltrådte Borgerrepræsentationen en indstilling om ”metrotilkøb” på 44,8 mio. kr. Af den oprindelige afsatte 100 mio. kr. til tilkøb til Cityringen resterer der herefter 7 mio. kr. på budget 2013. til eventuelle ”byrumstilkøb”. Dette er baggrunden for protokolbemærkningen, som er refereret i ovenstående skema 1.

Borgerrepræsentationen tiltrådte den 27. januar 2011 indstillingen ”Cityringen, tilkøb i forbindelse med trafikomlægninger” (BR 2010-1559639), hvor der af de resterende 7 mio. kr. disponeres 4.6 mio. kr. til permanente ombygninger af 2 større gadekryds. Der resterer således 2.4 mio. kr. af den oprindelige bevilling.

2. Proces

Metroselskabet har i samarbejde med forvaltningerne udviklet dispositionsplanerne for Cityringens stationsforpladser. Et integreret element heri var den omfattende borgerdialog ”Tal med landskabsarkitekterne”, som blev gennemført på 4 lørdage i juni 2010 med deltagelse af knap 4.000 borgere. I de nu foreliggende dispositionsplaner, jf. bilag 2, fastlægges trafikløsningerne herunder bus/tog-skiftet og de omfattende cykelparkeringsarealer. Det har været muligt at imødekomme en del af borgernes ønsker til trafikal fredeliggørelse (f.eks. lukning af Stampesgade og Haraldsgade for gennemkørende biltrafik).

På borgerdialogmøderne blev der fremført mange ønsker om at tilføje de fremtidige stationsbyrum lokal identitet og byliv. Da dispositionsplanerne omhandler funktionelle forhold som trafik, busser og cykelparkering, vil det første være i næste fase af projektudviklingen, der fokuseres på de elementer, som kan medvirke til at understøtte den lokale identitet såsom belægnings, beplantninger, belysning og byinventar.

22. marts 2010 traf Teknik- og Miljøudvalget beslutning om, at der skal udarbejdes lokalplaner for alle 14 metroforpladser. Dispositionsplanerne danner grundlag for lokalplanforslagene, og den offentlige høring i lokalplanprocessen i 2010 og 2012 giver således borgerne mulighed for at følge op på resultaterne fra borgerdialogen om forpladserne fra juni 2010.